

Về miền sông Hậu

III - CÀ-MAU – NĂM-CĂN

Ký-sự của VINH-LAN

Hình-ảnh: Đỗ Thanh Vân, Phan Tấn Tài

Cà-Mau có lẽ là tỉnh nghèo nhất trong các tỉnh mà chúng tôi đã đi qua. Ở trung-tâm thành-phố cũng có tượng đài kỷ-niệm và tiệm buôn, nhà hàng, khách-sạn nhiều tầng giống như những nơi khác, nhưng phố-xá của những con đường phụ, nhà cửa trên đường dẫn vào và đường dẫn ra khỏi tỉnh-ly đã tiết-lộ tầm-mức kinh-tế của tỉnh.

Khi vào tôi chụp không kịp tấm bảng tỉnh Cà-Mau đón chào khách nên xin mượn bảng từ-giã để giới-thiệu vậy.

Hàng cây kiểng „tạo dáng“ (!)

Trung-tâm thành-phố

Trên đường ra khỏi Cà-Mau

Trên đường Cà-Mau - Năm-Căn

Đoạn đường có nhiều đồng trống mênh-mông giữa Cà-Mau và Năm-Căn không được dân quê xử-dụng cho ruộng nương vì nước còn nửa mặn nửa chua (nước lợ, nước phèn) không thuận-tiện cho nghề nông và công-cuộc trồng-trọt cấp-thời. Thay vào đó, một nghề mới được khai-thác nhờ không cần thời-gian chuẩn-bị đất và đang phát-triển mạnh là nghề nuôi tôm. Dân vùng này đã phá rừng để hình-thành những vuông tôm. Nếu chỉ nói tới huê-lợi đã thu-thập được thì đây là một thành-công, nhưng một bất-lợi lâu dài và trầm-trọng là sự phá rừng đã làm mất đi khả-năng bảo-vệ đất bồi do thiên-nhiên „tặng“ cho ta, và vì thế mà sự bành-trướng diện-tích đất-nước một cách tự-nhiên cũng bị hạn-chế và giảm-thiểu. Ngoài ra, ngành nuôi tôm cũng là một cản-trở cho phương-án xây-dựng đê đập với mục-đích biến nước lợ thành nước ngọt và cải-thiện đất-đai để làm nghề đồng-áng hay trồng-tía, nếu một mai canh-tác cũng sẽ là nhu-cầu giải-quyết sinh-kế.

Chúng tôi gặp vài vuông tôm bị tháo nước để khô đất hầu cào bớt chất độc đọng trong đất hay nếu cần thì thay đất khác, sau đó sẽ cho nước mới vào để nuôi tôm.

Vuông tôm bị tháo nước

Vuông tôm

Chòi canh giữ vuông tôm

Vuông tôm

Chúng tôi qua chiếc bắc đầu tiên, bắc Đầm Cùg. Đầm là vùng đất lúc nào cũng bị nước ngập. Ở đây có rất nhiều đầm, và người ta phải dùng ghe xuồng theo các kinh rạch mà vào đó. Đầm Cùg là cái đầm cuối cùng, là đường cùng, không còn đi tới nữa được.

Bắc Đầm Cùg

Bắc Đầm Cùg

Kinh 4 của huyện Cái Nước

Bắc Đầm Cùg qua kinh 4 (Cái Nước)

Sau bắc Đầm Cùg hai làng thì tới Năm-Căn.

Vùng đất này, vào cái thời mà mỗi khi trời vừa chạng-vạng tối là người ta phải ngồi trong mùng để nói chuyện, đúng như tên gọi, quả thật có năm căn nhà thối. Lý-do phải ngồi trong mùng là vì muối. Ở đây chỉ có rừng và muối. Cả khu-vực nơi chúng tôi nghỉ đêm, bao gồm bến Tượng Đài hướng bên trái và chợ hướng bên mặt, mỗi phía nằm cách khách-sạn chừng 200 thước, mười năm về trước cũng chỉ có rừng và muối.

Rừng bản

Rừng đước

Chang đước (rễ đước)

Ngọn đước

Rừng mắm

Trái mắm

Bông mắm lưỡi đồng (bông giống lưỡi chim, màu đồng)

Ở Năm-Căn còn rất nhiều rừng đước, bản, mắm và tràm. Tiếc là rừng tràm ở xa, hình chụp chẳng rõ-ràng gì cả. Riêng đước thì có lẽ nhiều nhất, dưa đước ở đây đước coi như là quà kỷ-niệm của quận-ly. Khi xe mới vào huyện thấy nhà cửa còn thưa-thớt tôi

có cảm-tưởng như đi vào thành-phố của một vùng đất mới vừa được khai-hoang, nhưng khi nghe kể lại tình-trạng của mười năm về trước thì chúng tôi phải ngẫm khâm-phục tinh-thần giữ đất và sức làm việc cần-cù để biến rừng-rú thành „phổ-phường“ của dân-chúng địa-phương. Chúng tôi còn nghe rằng, công-cuộc phát-triển tốt đẹp này cũng nhờ có sự đóng góp của những người ra đi, đã gởi tiền về giúp-đỡ bà con họ-hàng xây-dựng cuộc sống.

Chợ Năm-Căn khá lớn, khang-trang, trật-tự, sạch-sẽ và người bán hàng cũng ăn nói lịch-sự, đàng-hoàng. Người dân ở đây còn chất-phác, vui-vẻ và dễ mến.

Chợ Năm-Căn

Hàng trái cây

Rau nhúc

Cô hàng cá-tôm khô

Tượng Đài với hình-ảnh của con thuyền trương buồm lướt sóng

Sinh-hoạt ở bến Tượng Đài

Bến Tượng Đài vào buổi sáng sớm

Bến Tượng Đài

Hướng đi biển Đông

Hướng đi Đất Mũi

Bên mặt của bến đò là hướng đi ra Đất Mũi, điểm cuối của nước Việt-Nam nằm trong vịnh Thái-Lan, bên trái của bến đò là hướng đi ra biển Đông. Cả hai hướng trên dòng sông này đều đã in sâu vào tâm-não của không ít người Việt đang sống tha-hương

(còn tiếp)